

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. วิเคราะห์ลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง เป็นการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 3 หมวด ดังนี้ คือ

หมวดที่ 1 สถานภาพทางเศรษฐกิจ และ สังคม

หมวดที่ 2 ความรู้ ความเชื่อ และ การปฏิบัติ ในเรื่องการใช้สารกำจัดศัตรูพืช

หมวดที่ 3 การเปิดรับข่าวสารในเรื่องทั่ว ๆ ไป และความต้องการได้รับความรู้ในการใช้สารกำจัดศัตรูพืช

2. การทดสอบสมมติฐาน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ข้อ คือ

1) ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 3 ตัวคือ

- ความรู้

- ความเชื่อ

- การเปิดรับข่าวสาร

กับตัวแปรตาม คือ การปฏิบัติ ในเรื่องการใช้สารกำจัดศัตรูพืช

2) ทดสอบระดับความมีนัยสำคัญ ของตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวที่มีต่อตัวแปรตาม

ดังกล่าว

1. การวิเคราะห์ลักษณะเบื้องต้น

หมวดที่ 1 สถานภาพทางเศรษฐกิจ และ สังคม

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลประชากรของเกษตรกร 4 เขต

	คลังชั้น (ร้อยละ) (N = 40)	ภาษีเจริญ (ร้อยละ) (N = 36)	บางบัวทอง (ร้อยละ) (N = 40)	บางพูน (ร้อยละ) (N = 56)	รวม (ร้อยละ) (N=172)
<u>เพศ</u>					
ชาย	25 (62.5)	27 (75)	26 (65)	33 (58.92)	64.53
หญิง	15 (37.5)	9 (25)	14 (35)	23 (41.08)	35.47
<u>อายุ</u>					
ต่ำกว่า 20	-	1 (2.77)	1 (2.5)	4 (7.14)	3.49
20 - 39	25 (62.5)	16 (44.44)	30 (75)	24 (42.86)	55.23
40 - 59	14 (35)	18 (50)	8 (20)	22 (39.29)	36.05
60 +	1 (2.5)	1 (2.77)	1 (2.5)	6 (10.71)	5.23
<u>การศึกษา</u>					
ไม่เคยเรียน	3 (7.5)	2 (5.56)	5 (12.5)	12 (21.43)	12.79
ป 1 - ป 4	31 (77.5)	32 (88.89)	27 (67.5)	32 (57.14)	70.93
ป 5 - ป 7	4 (10)	1 (2.77)	3 (7.5)	7 (12.5)	8.73
ม 1 - ม 3	1 (2.5)	1 (2.77)	3 (7.5)	4 (7.14)	5.23
ม 4 - ม 6	-	-	1 (2.5)	1 (1.79)	1.16
ปริญญาตรี	1 (2.5)	-	1 (2.5)	-	1.16

จากตารางจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างของทั้ง 4 เขต เป็น ชาย มากกว่า หญิง คือ เป็นชาย ร้อยละ 64.53 และหญิง ร้อยละ 35.47

เกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 20 - 39 ปี คิดเป็นร้อยละ 55.23 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 40 - 59 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.05 ซึ่งนับเป็นช่วงอายุที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว - วัยกลางคน ที่กำลังมีเรี่ยวแรงในการทำสวน

เกษตรกรมีการศึกษาระดับ ป. 1 - ป. 4 มากที่สุด คือร้อยละ 70.93 รองลงมาคือไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ 12.79 และมีผู้ได้รับการศึกษาระดับปริญญาตรีจากเขตดิ่งชั้น และบางบัวทอง เขตละ 1 คน

ตารางที่ 2 แสดงอาชีพอื่น ๆ ของเกษตรกร

อาชีพ	ดิ่งชั้น (ร้อยละ) (N = 40)	ภาษีเจริญ (ร้อยละ) (N = 36)	บางบัวทอง (ร้อยละ) (N = 40)	บางพูน (ร้อยละ) (N = 56)	รวม (ร้อยละ) (N=172)
ไม่มีอาชีพอื่น	22 (55)	17 (47.22)	35 (87.5)	17 (30.36)	52.91
ค้าขาย	5 (12.5)	3 (8.33)	7 (17.5)	10 (17.86)	14.53
รับจ้าง	11 (27.5)	9 (2.5)	2 (5)	19 (33.93)	23.84
ขับรถ	-	-	1 (2.5)	1 (1.78)	1.16
รับราชการ	4 (10)	1 (2.78)	1 (2.5)	2 (3.57)	4.65
เรียนหนังสือ	1 (2.5)	3 (8.33)	3 (7.5)	3 (5.36)	5.18
ช่างไม้	-	-	-	1 (1.78)	0.58
ทำงานบริษัท	-	-	-	2 (3.57)	1.16
อุดร	-	-	-	2 (3.57)	1.16
เสริมสวย/ ตัดเย็บเสื้อผ้า	-	3 (8.33)	-	1 (1.78)	2.33

จากตารางที่ 2 จะเห็นว่าเกษตรกรทั้ง 4 เขต คือร้อยละ 52.91 นอกจากทำสวนแล้วไม่มีอาชีพอื่น

ในเขตดงชั้น อาชีพอื่นที่ทำมากที่สุด คือ รับจ้างร้อยละ 27.5 รองลงมาคือ ค้าขาย ร้อยละ 12.5 (ไม่มีอาชีพอื่น ร้อยละ 55)

เขตภาษีเจริญ มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 25 และ มีอาชีพค้าขาย เสริมสวย เรียนหนังสือ ร้อยละ 8.33 เท่า ๆ กัน (ไม่มีอาชีพอื่น ร้อยละ 47.22)

เขตบางบัวทอง มีอาชีพค้าขาย ร้อยละ 17.5 รองลงมาคือ ยังเรียนหนังสืออยู่ ร้อยละ 7.5 (ไม่มีอาชีพอื่น ร้อยละ 87.5)

เขตบางขุน มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 33.93 รองลงมาคือ ค้าขาย ร้อยละ 17.86 (ไม่มีอาชีพอื่นร้อยละ 30.36)

ตารางที่ 3 แสดงรายได้ตลอดปี ของเกษตรกร

รายได้ต่อปี (บาท)	ดงชั้น (ร้อยละ) (N = 40)	ภาษีเจริญ (ร้อยละ) (N = 36)	บางบัวทอง (ร้อยละ) (N = 40)	บางขุน (ร้อยละ) (N = 56)
	$\bar{X} = 82,000$	$\bar{X} = 80,000$	$\bar{X} = 372,857.14$	$\bar{X} = 169,363.63$
ต่ำกว่า 10,000	3 (7.5)	-	-	-
10,000-50,000	7 (17.5)	10 (27.78)	-	11 (19.64)
51,000-99,999	1 (2.5)	-	2 (5)	3 (5.36)
100,000-200,000	5 (12.5)	4 (11.11)	6 (15)	11 (19.64)
210,000-300,000	2 (5)	1 (2.75)	3 (7.5)	4 (7.14)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายได้ต่อปี (บาท)	คลังชั้น (ร้อยละ) (N = 40)	ภาษีเจริญ (ร้อยละ) (N = 36)	บางบัวทอง (ร้อยละ) (N = 40)	บางขุน (ร้อยละ) (N = 56)
310,000-499,999	-	-	10 (25)	-
500,000 +	-	-	7 (17.5)	4 (7.14)
ไม่มีข้อมูล	22 (55)	21 (58.33)	12 (30)	23 (41.07)

เกี่ยวกับรายรับและรายจ่าย เกษตรกรส่วนใหญ่จะไม่ยอมเปิดเผยจากตารางที่ 3 จะเห็นว่า เกษตรกร ในเขตบางบัวทอง มีรายได้ค่อนข้างสูง คือ เกษตรร้อยละ 25 มีรายได้ระหว่าง 310,000 - 499,999 บาท รองลงมา ร้อยละ 17.5 มีรายได้ตั้งแต่ 500,000 บาท ขึ้นไป และไม่เปิดเผยรายได้ ร้อยละ 30

เขตคลังชั้น ไม่เปิดเผยรายได้ร้อยละ 55 มีรายได้ระหว่าง 10,000 - 50,000 บาท ร้อยละ 17.5 รองลงมา ร้อยละ 12.5 มีรายได้ระหว่าง 100,000 - 200,000 บาท

เขตภาษีเจริญ ไม่เปิดเผยรายได้ร้อยละ 58.33 มีรายได้ระหว่าง 10,000 - 50,000 บาท ร้อยละ 27.78 รองลงมา ร้อยละ 11.11 มีรายได้ระหว่าง 100,000 - 200,000 บาท

เขตบางขุน ไม่เปิดเผยรายได้ร้อยละ 41.07 มีรายได้ระหว่าง 10,000 - 50,000 บาท และ 100,000 - 200,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.64 เท่า ๆ กัน

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนคนในครอบครัวที่ทำสวน และ ผู้ช่วยทำสวน

	คลังชั้น (ร้อยละ) (N = 40)	ภาษีเจริญ (ร้อยละ) (N = 36)	บางบัวทอง (ร้อยละ) (N = 40)	บางพูน (ร้อยละ) (N = 56)
<u>จำนวนคนในครอบครัวที่ทำสวน</u>				
1 คน	2 (5)	-	2 (5)	2 (3.57)
2 คน	8 (20)	6 (16.67)	9 (22.5)	4 (7.14)
3 - 4 คน	7 (17.5)	12 (33.33)	8 (20)	17 (30.36)
5 - 6 คน	13 (32.5)	10 (17.78)	10 (25)	12 (21.42)
7 - 8 คน	4 (10)	3 (8.33)	5 (12.5)	8 (14.29)
9 - 10 คน	3 (7.5)	4 (11.11)	3 (7.5)	5 (8.93)
11 คนขึ้นไป	3 (7.5)	1 (2.78)	3 (7.5)	8 (14.29)
<u>ผู้ช่วยทำสวน</u>				
ทำคนเดียว	5 (12.5)	2 (5.56)	1 (2.5)	5 (8.93)
1 - 2 คน	13 (32.5)	14 (38.89)	2 (5)	21 (37.5)
3 - 4 คน	12 (30)	17 (47.22)	19 (47.5)	21 (37.5)
5 - 6 คน	4 (10)	3 (8.33)	10 (25)	4 (7.14)
7 - 8 คน	2 (5)	-	2 (5)	2 (3.57)
9 - 10 คน	-	-	3 (7.5)	2 (3.57)
11 คนขึ้นไป	1 (2.5)	-	3 (7.5)	1 (1.79)
ไม่มีข้อมูล	3 (7.5)	-	-	-

จำนวนคนในครอบครัวที่ทำงานมีจำนวน 5 - 6 คน มากที่สุด รองลงมา คือ 3 - 4 คน คิดเป็นร้อยละ 26.16 และ 25.58 ของเกษตรกรทั้ง 4 เขตตามลำดับ ซึ่งถือได้ว่า เป็นจำนวนแรงงานการทำงานขนาดกลาง และมีคนช่วยทำงานมากกว่า 11 คน ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 8.72 ของเกษตรกรทั้ง 4 เขต

และจากตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่า เขตบางบัวทองมีการจ้างผู้ช่วยทำงานมากที่สุด คือ จำนวน 3 - 4 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 รองลงมาคือ ร้อยละ 25 จ้างผู้ช่วย 5 - 6 คน และ จ้างผู้ช่วย ตั้งแต่ 11 คนขึ้นไป ร้อยละ 7.5

เขตตลิ่งชัน ร้อยละ 32.5 จ้างผู้ช่วย 1 - 2 คน รองลงมาร้อยละ 30 จ้างผู้ช่วย 3 - 4 คน และจ้างผู้ช่วยตั้งแต่ 11 คนขึ้นไป ร้อยละ 2.5

เขตภาษีเจริญ ร้อยละ 47.22 จ้างผู้ช่วย 3 - 4 คน รองลงมาร้อยละ 38.89 จ้างผู้ช่วย 1 - 2 คน และไม่มีการจ้างผู้ช่วยตั้งแต่ 11 คนขึ้นไป

เขตบางขุน จ้างผู้ช่วย 3 - 4 คน และ 5 - 6 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 เท่า ๆ กัน และจ้างผู้ช่วยตั้งแต่ 11 คนขึ้นไป ร้อยละ 1.79

ตารางที่ 5 แสดงขนาดที่ดินทำกิน และการถือครองที่ดิน

	ตลิ่งชัน (ร้อยละ) (N = 40)	ภาษีเจริญ (ร้อยละ) (N = 36)	บางบัวทอง (ร้อยละ) (N = 40)	บางขุน (ร้อยละ) (N = 56)
<u>ขนาดที่ดินทำกิน</u>	$\bar{X} = 7.69$	$\bar{X} = 7.14$	$\bar{X} = 15.28$	$\bar{X} = 7$
1 - 5 ไร่	25 (62.5)	16 (44.44)	2 (5)	24 (42.86)
6 - 10 ไร่	9 (22.5)	15 (41.67)	11 (27.5)	27 (48.21)
11 - 15 ไร่	3 (7.5)	4 (11.11)	13 (32.5)	2 (3.57)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

	ตลิ่งชัน (ร้อยละ) (N = 40)	ภาษีเจริญ (ร้อยละ) (N = 36)	บางบัวทอง (ร้อยละ) (N = 40)	บางขุน (ร้อยละ) (N = 56)
16 - 20 ไร่	1 (2.5)	1 (2.78)	8 (20)	2 (3.57)
มากกว่า 20 ไร่	1 (2.5)	-	6 (15)	1 (1.79)
ไม่มีข้อมูล	1 (2.5)	-	-	-
<u>การถือครองที่ดิน</u>				
เป็นเจ้าของเอง	14 (37)	5 (13.89)	3 (7.5)	13 (23.21)
เช่าทั้งหมด	23 (57.5)	31 (86.11)	36 (90)	39 (69.64)
เช่าบางส่วน	2 (5)	-	1 (2.5)	4 (7.14)
ไม่มีข้อมูล	1 (2.5)	-	-	-

เกษตรกรทั้ง 4 เขตมีการทำสวนในพื้นที่เฉลี่ยดังนี้คือ

เขตตลิ่งชัน เกษตรกรทำสวน ในพื้นที่เฉลี่ย 7.69 ไร่

เขตภาษีเจริญ เกษตรกรทำสวน ในพื้นที่เฉลี่ย 7.14 ไร่

เขตบางบัวทอง เกษตรกรทำสวน ในพื้นที่เฉลี่ย 15.28 ไร่

เขตบางขุน เกษตรกรทำสวน ในพื้นที่เฉลี่ย 7 ไร่

จะเห็นว่า เขตบางบัวทองนั้นมีพื้นที่เฉลี่ยของสวนที่ทำกินมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับรายได้เฉลี่ยและการจ้างผู้ช่วยทำสวน ส่วนในอีก 3 เขต ก็มีพื้นที่เฉลี่ยของสวนไม่แตกต่างกันมากนัก

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรทั้ง 4 เขต มีดังนี้ คือ

เขตตลิ่งชัน เกษตรกรต้องเช่าที่ดินทำสวน ร้อยละ 57.5

เขตภาษีเจริญ เกษตรกรต้องเช่าที่ดินทำสวน ร้อยละ 86.11

เขตบางบัวทอง เกษตรกรต้องเช่าที่ดินทำสวน ร้อยละ 90

เขตบางขุน เกษตรกรต้องเช่าที่ดินทำสวน ร้อยละ 69.64

จะเห็นได้ว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีที่ดินทำกิน หรือสวนเป็นของตนเอง ซึ่งแสดงว่าผู้เป็นเจ้าของที่ดินในเขตชานเมืองกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพทำสวนเอง แต่ให้เกษตรกรเช่าที่ดินทำสวนจากตารางที่ 5 เกษตรกรที่เป็นเจ้าของสวนเองในแต่ละเขตมีดังนี้

เขตตลิ่งชัน	ร้อยละ	35
เขตภาษีเจริญ	ร้อยละ	13.89
เขตบางบัวทอง	ร้อยละ	7.5
เขตบางขุน	ร้อยละ	23.21

ตารางที่ 6 แสดงรายจ่ายในการทำสวนจำแนกตามค่าแรงปลูก, เก็บเกี่ยว และ ค่าขนส่ง

รายจ่าย (บาท)	ตลิ่งชัน (ร้อยละ) (N = 40)	ภาษีเจริญ (ร้อยละ) (N = 36)	บางบัวทอง (ร้อยละ) (N = 40)	บางขุน (ร้อยละ) (N = 56)
ค่าแรงปลูกและ เก็บเกี่ยว	$\bar{X} = 4,645.45$	$\bar{X} = 2,708.33$	$\bar{X} = 17,374.07$	$\bar{X} = 5,747.62$
ไม่เกิน 5,000	8 (20)	10 (27.78)	3 (7.5)	12 (21.43)
5,100-9,999	-	2 (5.56)	1 (2.5)	4 (7.14)
10,000-20,000	2 (5)	-	16 (40)	5 (8.93)
21,000-30,000	-	-	5 (12.5)	-
31,000-40,000	-	-	1 (2.5)	-

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายจ่าย (บาท)	ตลิ่งชัน (ร้อยละ) (N = 40)	ภาษีเจริญ (ร้อยละ) (N = 36)	บางบัวทอง (ร้อยละ) (N = 40)	บางพูน (ร้อยละ) (N = 56)
41,000-50,000	-	-	1 (2.5)	-
มากกว่า 50,000	-	-	-	-
ไม่ได้จ้าง	14 (35)	10 (27.78)	3 (7.5)	10 (17.86)
ไม่มีข้อมูล	16 (40)	14 (38.89)	10 (25)	25 (44.64)
<u>ค่าขนส่ง</u>				
ไม่เกิน 5,000	3 (7.5)	9 (25)	-	-
5,100-9,999	-	2 (5.56)	1 (2.5)	-
10,000-20,000	-	-	-	1 (1.79)
21,000-30,000	-	-	-	-
31,000-40,000	-	-	1 (2.5)	-
41,000-50,000	-	-	-	-
มากกว่า 50,000	1 (2.5)	-	1 (2.5)	-
ไม่เสีย/พ่อค้ามารับซื้อ	14 (35)	14 (38.89)	29 (2.5)	31 (55.36)
ไม่มีข้อมูล	12 (30)	11 (30.56)	8 (20)	24 (42.86)

ค่าใช้จ่ายในการลงทุนทำสวนผัก

เกี่ยวกับการคำนวณค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนเงินนั้น เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่บันทึกและไม่ค่อย

ยอมเปิดเผยนัก ค่าใช้จ่ายได้แบ่งเป็นหมวด ๆ ดังต่อไปนี้

ก. ค่าแรงปลูก และ เก็บเกี่ยวพืชผัก

เกษตรกรทั้ง 4 เขต ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 21.51) จะไม่เสียค่าจ้าง รองลงมา (ร้อยละ 19.19) จะเสียค่าจ้างไม่เกิน 5,000 บาท โดย

เขตดลิ่งชัน (ไม่ตอบร้อยละ 40) ไม่เสียค่าจ้างร้อยละ 35 และเสียค่าจ้างไม่เกิน 5,000 บาท ร้อยละ 20

เขตภาษีเจริญ (ไม่ตอบร้อยละ 38.89) ไม่เสียค่าจ้าง และ เสียค่าจ้างไม่เกิน 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.78 เท่า ๆ กัน

เขตบางบัวทอง (ไม่ตอบร้อยละ 25) เสียค่าจ้าง 10,000 - 20,000 บาท ร้อยละ 40 รองลงมาเสียค่าจ้าง 21,000 - 30,000 บาท ร้อยละ 12.5

เขตบางขุน (ไม่ตอบร้อยละ 44.64) เสียค่าจ้างไม่เกิน 5,000 บาท ร้อยละ 21.43 รองลงมาไม่เสียค่าจ้าง ร้อยละ 17.86

เมื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในหมวดนี้พบว่า บางบัวทองเสียค่าแรงมากที่สุดใน 4 เขต อาจจะเป็นเนื่องมาจากที่ดินทำสวนเฉลี่ยขนาดใหญ่ที่สุด ส่วนในอีก 3 เขตนั้น เสียค่าใช้จ่ายในอัตราที่ไม่แตกต่างกันมากนัก อาจเป็นเพราะมีพื้นที่เฉลี่ยในการทำสวน ใกล้เคียงกันก็ได้

ข. ค่าขนส่ง

จากตารางที่ 6 จะเห็นว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จะไม่เสียค่าใช้จ่ายในหมวดนี้ เพราะพ่อค้ามักจะมารับซื้อถึงที่ โดย

เขตดลิ่งชัน (ไม่ตอบร้อยละ 30) ไม่เสียค่าใช้จ่ายร้อยละ 35

เขตภาษีเจริญ (ไม่ตอบร้อยละ 30.56) ไม่เสียค่าใช้จ่ายร้อยละ 38.89

เขตบางบัวทอง (ไม่ตอบร้อยละ 20) ไม่เสียค่าใช้จ่ายร้อยละ 72.5

เขตบางขุน (ไม่ตอบร้อยละ 42.86) ไม่เสียค่าใช้จ่ายร้อยละ 55.36

และค่าขนส่งที่เสีย ส่วนใหญ่ คือ 12 คน จากผู้ที่ตอบทั้งหมด 19 คน เสียค่าใช้จ่าย

จ่ายไม่เกิน 5,000 บาท

ตารางที่ 7 แสดงรายจ่ายในการทำสวนจำแนกตามค่าแรงชุดดิน และ ค่าปุ๋ย

รายจ่าย (บาท)	ตลิ่งชัน (ร้อยละ) (N = 40)	ภาษีเจริญ (ร้อยละ) (N = 36)	บางบัวทอง (ร้อยละ) (N = 40)	บางขุน (ร้อยละ) (N = 56)
ค่าแรงชุดดิน	$\bar{X} = 3,175$	$\bar{X} = 3,040.91$	$\bar{X} = 12,326.67$	$\bar{X} = 5,041.67$
ต่ำกว่า 10,000	14 (35)	21 (58.33)	11 (27.5)	19 (33.93)
10,000-20,000	2 (5)	1 (2.78)	17 (42.5)	5 (8.93)
21,000-30,000	-	-	1 (2.5)	-
31,000-40,000	-	-	1 (2.5)	-
41,000-50,000	-	-	-	-
มากกว่า 50,000	-	-	-	-
ไม่ได้จ้าง	8 (20)	2 (5.56)	-	7 (12.5)
ไม่มีข้อมูล	16 (40)	12 (33.33)	10 (25)	25 (44.64)
ค่าปุ๋ย	$\bar{X} = 16,605.33$	$\bar{X} = 11,348.62$	$\bar{X} = 37,921.88$	$\bar{X} = 15,593.75$
ไม่เกิน 4,900	6 (15)	6 (16.67)	-	7 (12.5)
5,100-9,999	8 (20)	6 (16.67)	2 (5)	3 (5.36)
10,000-20,000	10 (25)	12 (33.33)	9 (22.5)	19 (33.93)
21,000-30,000	2 (5)	2 (5.56)	8 (20)	1 (1.79)
31,000-40,000	-	-	2 (5)	-
41,000-50,000	2 (5)	-	4 (10)	-
มากกว่า 50,000	2 (5)	-	7 (17.5)	2 (3.57)
ไม่มีข้อมูล	10 (25)	10 (27.78)	8 (20)	24 (42.86)

ค. ค่าแรงชุดดิน - พรวนดิน

เกษตรกร 3 ใน 4 เขต ยกเว้น เขตบางบัวทอง จะเสียค่าใช้จ่ายในหมวดนี้ต่ำกว่า 10,000 บาท เป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 37.80) โดย

เขตตลิ่งชัน (ไม่ตอบร้อยละ 40) จ่ายค่าแรงชุดดิน ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 35 รองลงมา ไม่ได้จ้าง ร้อยละ 20

เขตภาษีเจริญ (ไม่ตอบร้อยละ 33.33) จ่ายต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 58.33 รองลงมาไม่ได้จ้างร้อยละ 5.56

เขตบางบัวทอง (ไม่ตอบร้อยละ 25) จ่ายระหว่าง 10,000 - 20,000 บาท ร้อยละ 42.5 รองลงมา จ่ายต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 27.5

เขตบางขุน (ไม่ตอบร้อยละ 44.64) จ่ายต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 33.93 รองลงมา ไม่ได้จ้างร้อยละ 12.5

จะเห็นได้ว่า เขตบางบัวทองเสียค่าใช้จ่าย ในหมวดนี้มากที่สุด ส่วนอีก 3 เขตนั้น เสียในอัตราที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งสอดคล้องกับขนาดพื้นที่ทำสวนและค่าใช้จ่ายในหมวด ก.

ง. ค่าปุ๋ย

เกษตรกรทั้ง 4 เขต เสียค่าปุ๋ยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 29.07) อยู่ในระหว่าง 10,000 - 20,000 บาท

เขตตลิ่งชัน (ไม่ตอบร้อยละ 25) จ่ายระหว่าง 10,000 - 20,000 บาท ร้อยละ 25 รองลงมาจ่ายระหว่าง 5,000 - 9,999 ร้อยละ 20

เขตภาษีเจริญ (ไม่ตอบร้อยละ 27.78) จ่ายระหว่าง 10,000 - 20,000 บาท ร้อยละ 33.33 รองลงมาจ่ายระหว่าง 5,000 - 9,999 บาท และไม่เกิน 4,900 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.67 เท่า ๆ กัน

เขตบางบัวทอง (ไม่ตอบร้อยละ 20) ในเขตนี้เกษตรกรเสียค่าปุ๋ยในอัตราต่าง ๆ กันโดยไม่มี ความแตกต่างกันมากนัก คือ

จ่ายระหว่าง 10,000 - 20,000 บาท ร้อยละ 22.5

จ่ายระหว่าง 21,000 - 30,000 บาท ร้อยละ 20

จ่ายมากกว่า 50,000 บาท ร้อยละ 17.5

เขตบางขุน (ไม่ตอบร้อยละ 42.86) จ่ายระหว่าง 10,000 - 20,000 บาท

ร้อยละ 33.93 รองลงมา จ่ายไม่เกิน 4,900 บาท ร้อยละ 12.5

เมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ทำสวน และค่าใช้จ่ายในหมวดอื่น พบว่ามีความสอดคล้อง เช่นเดียวกัน คือ เขตบางบัวทอง เสียค่าปุ๋ย มากที่สุด ส่วนอีก 3 เขต เสียค่าปุ๋ย ในอัตราที่ใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 8 แสดงรายจ่ายการทำสวนจำแนกตามค่ายากำจัดศัตรูพืช และ ค่าเมล็ดพันธุ์

รายจ่าย (บาท)	คลังชั้น (ร้อยละ) (N = 40)	ภาษีเจริญ (ร้อยละ) (N = 36)	บางบัวทอง (ร้อยละ) (N = 40)	บางขุน (ร้อยละ) (N = 56)
<u>ค่ายากำจัดศัตรูพืช</u>	<u>X = 13,672.41</u>	<u>X = 11,423.08</u>	<u>X = 45,062.5</u>	<u>X = 15,631.25</u>
ไม่เกิน 5,000	13 (32.5)	10 (27.78)	1 (2.5)	9 (16.07)
5,100-9,999	4 (10)	2 (5.56)	-	4 (7.14)
10,000-20,000	8 (20)	10 (27.78)	10 (25)	14 (25)
21,000-30,000	2 (5)	3 (8.33)	7 (17.5)	3 (5.36)
31,000-40,000	-	1 (2.78)	2 (5)	-
41,000-50,000	-	-	1 (2.5)	1 (1.79)
มากกว่า 50,000	2 (5)	-	11 (27.5)	1 (1.79)
ไม่มีข้อมูล	11 (27.5)	10 (27.78)	8 (20)	24 (42.86)
<u>ค่าเมล็ดพันธุ์</u>	<u>X = 4,680</u>	<u>X = 4,424</u>	<u>X = 13,990.32</u>	<u>X = 4,028.79</u>
ไม่เกิน 5,000	17 (42.5)	20 (55.56)	7 (17.5)	26 (46.43)

ตารางที่ 8 (ต่อ)

รายจ่าย (บาท)	ตลิ่งชัน (ร้อยละ) (N = 40)	ภาษีเจริญ (ร้อยละ) (N = 36)	บางบัวทอง (ร้อยละ) (N = 40)	บางขุน (ร้อยละ) (N = 56)
5,100-9,999	4 (10)	2 (5.56)	3 (7.5)	5 (8.93)
10,000-20,000	3 (7.5)	3 (8.33)	17 (42.5)	2 (3.57)
21,000-30,000	1 (2.5)	-	3 (7.5)	-
31,000-40,000	-	-	1 (2.5)	-
41,000-50,000	-	-	-	-
มากกว่า 50,000	-	-	-	-
ไม่มีข้อมูล	15 (37.50)	11 (30.56)	9 (22.50)	23 (41.07)

จ. ค่ายากำจัดศัตรูพืช

เกษตรกรทั้ง 4 เขต เสียค่ายากำจัดศัตรูพืช ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 24.42) อยู่ในระหว่าง 10,000 - 20,000 บาทโดยที่

เขตตลิ่งชัน (ไม่ตอบร้อยละ 27.5) จ่ายไม่เกิน 5,000 บาท ร้อยละ 32.5 รองลงมาระหว่าง 10,000 - 20,000 บาท ร้อยละ 20

เขตภาษีเจริญ (ไม่ตอบร้อยละ 27.78) จ่ายไม่เกิน 5,000 บาท และจ่ายระหว่าง 10,000 - 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.78 เท่า ๆ กัน

เขตบางบัวทอง (ไม่ตอบร้อยละ 20) จ่ายมากกว่า 50,000 บาท ร้อยละ 27.5 รองลงมาจ่ายระหว่าง 10,000 - 20,000 บาท ร้อยละ 25

เขตบางขุน (ไม่ตอบร้อยละ 42.86) จ่ายระหว่าง 10,000 - 20,000 บาท

ร้อยละ 25 รองลงมาจ่ายไม่เกิน 5,000 บาท ร้อยละ 16.07

จะเห็นว่า เขตบางบัวทอง เป็นเขตที่เสียค่ายากำจัดศัตรูพืชมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับค่าใช้จ่ายในหมวดอื่น

ฉ. ค่าเมล็ดพืช

เกษตรกร 3 ใน 4 เขต ยกเว้นเขตบางบัวทอง จะเสียค่าใช้จ่ายในหมวดนี้ ไม่เกิน 5,000 บาท เป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 40.70)

เขตตลิ่งชัน (ไม่ตอบร้อยละ 37.5) จ่ายไม่เกิน 5,000 บาท ร้อยละ 42.5
จ่าย
รองลงมาจ่ายระหว่าง 5,100 - 9,999 บาท ร้อยละ 10

เขตภาษีเจริญ (ไม่ตอบร้อยละ 30.56) จ่ายไม่เกิน 5,000 บาท ร้อยละ 55.56 รองลงมาจ่ายระหว่าง 10,000 - 20,000 บาท ร้อยละ 8.33

เขตบางบัวทอง (ไม่ตอบร้อยละ 22.5) จ่ายระหว่าง 10,000 - 20,000 บาท ร้อยละ 42.5 รองลงมาจ่ายไม่เกิน 5,000 บาท ร้อยละ 17.5

เขตบางขุน (ไม่ตอบร้อยละ 41.07) จ่ายไม่เกิน 5,000 บาท ร้อยละ 46.43
รองลงมาจ่ายระหว่าง 5,100 - 9,999 บาท ร้อยละ 8.93

เช่นเดียวกันกับค่าใช้จ่ายในหมวดอื่น คือ เขตบางบัวทอง เป็นเขตที่เสียค่าใช้จ่ายมากที่สุด

จะเห็นได้ว่าในหมวดค่าใช้จ่ายนี้ เกษตรกรเสียค่าใช้จ่ายเป็นค่าปุ๋ยและค่ายากำจัดศัตรูพืชมากกว่าค่าใช้จ่ายอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ถ้าคำนวณค่าใช้จ่ายรวมกันทั้ง 5 หมวดแล้ว (ไม่รวมค่าขนส่ง) พบว่า ค่าใช้จ่ายในการทำสวนปีหนึ่ง ๆ ของเกษตรกรทั้ง 4 เขต เฉลี่ยแล้วประมาณ 62,119 บาท โดยแต่ละเขตเสียค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 1 ปี ดังนี้ คือ

เขตตลิ่งชัน	เสียค่าใช้จ่ายทั้งหมดประมาณ	42,778.19 บาท
เขตภาษีเจริญ	เสียค่าใช้จ่ายทั้งหมดประมาณ	32,980.94 บาท
เขตบางบัวทอง	เสียค่าใช้จ่ายทั้งหมดประมาณ	126,675.44 บาท
เขตบางขุน	เสียค่าใช้จ่ายทั้งหมดประมาณ	46,043.08 บาท

การเปรียบเทียบสำหรับรายรับ และ รายจ่ายเฉลี่ย ของแต่ละเซตมีดังต่อไปนี้ คือ

	รายรับเฉลี่ยทั้งปี (บาท)	รายจ่ายเฉลี่ยทั้งปี (บาท)
เซตตลิ่งชัน	82,000	42,778.19
เซตภาษีเจริญ	80,000	32,980.94
เซตบางบัวทอง	372,857.14	126,675.44
เซตบางพลี	169,363.63	46,043.08

ตารางที่ 9 แสดงสภาพหนี้สิน

	ตลิ่งชัน (ร้อยละ) (N = 40)	ภาษีเจริญ (ร้อยละ) (N = 36)	บางบัวทอง (ร้อยละ) (N = 40)	บางพลี (ร้อยละ) (N = 56)
<u>สภาพหนี้สิน</u>				
เป็นสิ่งของ	12 (30)	4 (11.11)	18 (45)	9 (16.07)
เป็นเงิน	6 (1.5)	11 (30.56)	5 (12.5)	7 (12.5)
เป็นทั้งเงินและสิ่งของ	1 (2.5)	1 (2.78)	4 (10)	3 (5.36)
ไม่มีหนี้	7 (17.5)	15 (41.67)	13 (32.5)	37 (66.07)
ไม่มีข้อมูล	14 (35)	5 (13.88)	-	-
<u>จำนวนหนี้สินที่เป็นเงิน</u> (บาท)				
ต่ำกว่า 10,000	4	3	-	4
10,000-20,000	1	4	3	2
21,000-30,000	-	1	1	1

ตารางที่ 9 (ต่อ)

	คลังชั้น (ร้อยละ) (N = 40)	ภาษีเจริญ (ร้อยละ) (N = 36)	บางบัวทอง (ร้อยละ) (N = 40)	บางขุน (ร้อยละ) (N = 56)
31,000-40,000	-	1	1	-
41,000-99,999	-	-	2	1
1 แสนบาทขึ้นไป	1	1	2	2
*แหล่งเจ้าหนี้				
ร้านขายยา/ปฎิย	13	3	19	12
พ่อแม่/ญาติ	1	2	-	3
ธนาคาร/ธกส.	-	6	-	1
เพื่อนบ้าน	3	-	-	3
พ่อค้า/นายทุน	-	5	8	-

สภาพหนี้สินของเกษตรกรแต่ละเขตมีดังนี้

เขตคลังชั้น (ไม่ตอบร้อยละ 3.5) มีหนี้สินเป็นสิ่งของร้อยละ 30 มีหนี้สินเป็นเงินร้อยละ 15 และไม่มีหนี้สินร้อยละ 17.5

เขตภาษีเจริญ (ไม่ตอบร้อยละ 13.88) มีหนี้สินเป็นสิ่งของร้อยละ 11.11 มีหนี้สินเป็นเงินร้อยละ 30.56 และไม่มีหนี้สินร้อยละ 41.67

เขตบางบัวทอง มีหนี้สินเป็นสิ่งของร้อยละ 45 มีหนี้สินเป็นเงินร้อยละ 12.5 และไม่มีหนี้สินร้อยละ 32.5

เขตบางขุน มีหนี้สินเป็นสิ่งของร้อยละ 16.07 มีหนี้สินเป็นเงินร้อยละ 12.5 และไม่มีหนี้สินร้อยละ 66.07

จะเห็นได้ว่าเขตบางขุนมีหนี้สินน้อยที่สุด สำหรับพื้นที่เป็นตัวเงินนั้นเกษตรกรทั้ง 4 เขต เป็นหนี้จำนวนต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 31.43 ของเกษตรกรที่มีหนี้สินเป็นเงินทั้ง 4 เขต รองลงมาเป็นหนี้จำนวนระหว่าง 10,000-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.57

3 ใน 4 เขต ยกเว้นเขตภาษีเจริญผู้เป็นเจ้าของคือร้านขายยากำจัดศัตรูพืช/ปุ๋ย เป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 59.49) ดังนี้คือ

เขตคลองสาน	ร้านขายยากำจัดศัตรูพืช/ปุ๋ย	เป็นเจ้าของ	ร้อยละ 76.47
เขตภาษีเจริญ	ร้านขายยากำจัดศัตรูพืช/ปุ๋ย	เป็นเจ้าของ	ร้อยละ 18.75
เขตบางบัวทอง	ร้านขายยากำจัดศัตรูพืช/ปุ๋ย	เป็นเจ้าของ	ร้อยละ 70.37
เขตบางขุน	ร้านขายยากำจัดศัตรูพืช/ปุ๋ย	เป็นเจ้าของ	ร้อยละ 63.16
ส่วนในเขตภาษีเจริญผู้เป็นเจ้าของส่วนใหญ่คือ ธนาकार/ธ.กส.			คิดเป็นร้อยละ 37.5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดที่ 2 ความรู้ ความเชื่อ และการปฏิบัติในเรื่องการใช้สารกำจัดศัตรูพืชฯ

ความรู้

ตารางที่ 10 แสดงวัตถุประสงค์ และช่วงเวลาที่ใช้ยากำจัดศัตรูพืช

	ตลิ่งชัน	ภาษีเจริญ	บางบัวทอง	บางพลู	ร้อยละ (N = 172)
*วัตถุประสงค์					
ใช้กำจัดแมลง	39	36	40	56	99.42
ใช้กำจัดแมลง	16	17	9	13	31.98
ใช้กำจัดวัชพืช	1	3	7	8	11.05
ใช้กำจัดเชื้อรา	23	12	20	23	45.35
ช่วงเวลาที่ใช้					
เริ่มปลูก	19	15	15	23	41.86
เมื่อพบศัตรูพืช	18	13	20	16	38.95
หลังปลูก 10-15 วัน	3	7	3	13	15.12
ทุก ๆ 7 วัน	-	1	2	4	4.07

* ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

จากตารางที่ 10 จะเห็นได้ว่า เกษตรกรส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 99.42 มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารกำจัดศัตรูพืชเพื่อกำจัดแมลง รองลงมาคือใช้กำจัดศัตรูพืชอื่น ๆ ร้อยละ 45.35 และใช้กำจัดเชื้อราน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 11.05

ระยะเวลาที่เกษตรกรนิยมใช้ยามากที่สุด คือเมื่อเริ่มปลูกพืช ร้อยละ 41.86 รองลงมาคือใช้เมื่อพบศัตรูพืช ร้อยละ 38.95

ตารางที่ 11 แสดงประเภทของยากำจัดศัตรูพืชที่ใช้และหลักการเลือกใช้

	ตลงชั้น	ภาษีเจริญ	บางบัวทอง	บางพูน	ร้อยละ (N = 172)
*ประเภทของยา					
ไพรีทรอยด์	9	8	29	17	36.63
ออร์กาโนคลอรีน	5	4	32	12	30.81
ออร์กาโนฟอสเฟต	26	29	38	56	86.63
คาร์มาเมท	23	31	19	16	51.74
ยากำจัดวัชพืช	14	8	15	3	23.26
ยาฆ่าเชื้อรา	4	4	18	20	26.74
ฮอร์โมน	3	1	-	1	2.91
ไม่มีข้อมูล	5	3	-	1	5.23
หลักการเลือก					
ใช้ยาที่มีฤทธิ์แรงฆ่าได้ ทุกชนิด	19	12	26	30	50.58
ยาที่มีพิษกับสิ่งต่าง ๆ น้อย	4	1	3	4	6.98
ยาที่ฆ่าศัตรูพืชได้แต่มีพิษ กับสิ่งแวดล้อมน้อย	9	7	7	3	15.12
เลือกที่ราคาถูก	2	4	-	1	4.07

ตารางที่ 11 (ต่อ)

	คลังชั้น	ภาษีเจริญ	บางบัวทอง	บางพูน	ร้อยละ (N = 172)
เลือกตามชนิดของแมลง	4	8	2	13	15.70
เลือกตามเพื่อนบ้าน	-	1	1	4	3.49
ไม่มีข้อมูล	2	3	1	1	4.07

* ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

จากตารางที่ 11 จะเห็นได้ว่ายาประเภทที่เกษตรกรนิยมใช้มากที่สุด ร้อยละ 86.63 คือ ออร์กาโนฟอสเฟต รองลงมา ร้อยละ 51.74 คือ คาร์บาเมท และมีการใช้ฮอร์โมนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 2.91

หลักการเลือกใช้ยา เกษตรกรร้อยละ 50.58 เลือกใช้ยาที่มีฤทธิ์แรงสามารถฆ่าแมลงได้ทุกชนิด รองลงมา ร้อยละ 15.12 เลือกยาที่ฆ่าศัตรูพืชได้แต่มีพิษกับสิ่งแวดล้อมน้อย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 แสดงความรู้เรื่องวิธีการกำจัดศัตรูพืชวิธีอื่น ๆ นอกเหนือจากใช้ยาฯ

	ตลงชั้น	ภษีเจริญ	บางบัวทอง	บางพูน	ร้อยละ
<u>วิธีการอื่น ๆ</u>					(N = 172)
ไม่ทราบ	30	13	15	39	56.40
ทราบ	10	23	25	17	43.60
<u>*วิธีการที่ทราบ</u>					(N = 75)
เปลี่ยนวิธีการทางเกษตร	1	-	4	1	8
ใช้สิ่งมีชีวิตอื่น ๆ กำจัดแมลงตามธรรมชาติ	1	1	2	2	8
ใช้ฮอร์โมน/สารล่อแมลง	-	-	3	-	4
ระงับการเจริญ					
ใช้เชื้อเพื่อให้เกิดโรค	3	8	17	5	44
ระบาดในแมลง					
ใช้มือจับ	1	6	-	4	14.67
ใช้ไฟล่อแมลง	2	12	4	4	29.33
ใช้น้ำมันโรยหน้าไข่	-	3	-	1	5.33

* ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

จากตารางมีเกษตรกรร้อยละ 56.40 ที่ไม่ทราบวิธีการอื่น ๆ และมีร้อยละ 43.60 ที่ทราบวิธีการอื่น ๆ โดยทราบวิธีใช้เชื้อเพื่อให้เกิดโรครระบาดในแมลงมากที่สุด ร้อยละ 44 (จากเกษตรกรทั้งหมด 75 คนที่ทราบ) รองลงมาคือ วิธีการใช้ไฟล่อแมลง ร้อยละ 29.33

ตารางที่ 13 แสดงความรู้ในเรื่องวิธีการที่สารกำจัดศัตรูพืชเข้าสู่ร่างกาย

การเข้าสู่ร่างกาย	ตลับชั้น	ภาณีเจริญ	บางบัวทอง	บางพูน	ร้อยละ (N = 172)
ปาก	33	29	32	39	77.33
ผิวหนัง	39	32	31	45	85.47
หายใจ	39	34	40	51	95.35
ไม่ทราบ/ไม่มีข้อมูล	-	2	-	1	1.74

* ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

เกษตรกรทั้ง 4 เขต ส่วนใหญ่ทราบว่าสารกำจัดศัตรูพืชสามารถเข้าสู่ร่างกายได้ทั้งทางปาก ทางผิวหนัง และทางการหายใจ โดยทราบว่ายาเข้าสู่ร่างกายได้ทางการหายใจมากที่สุด คือ ร้อยละ 95.35

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความเชื่อ

ตารางที่ 14 แสดงความคิดเห็นในเรื่องผลดีผลเสียของการใช้สารกำจัดศัตรูพืช

ผลของสารกำจัดศัตรูพืช	ตลิ่งชัน	ภาษีเจริญ	บางบัวทอง	บางพูน	ร้อยละ (N = 172)
*ผลดี					
ช่วยกำจัดศัตรูพืช	28	27	23	23	63.37
พืชผักงาม/ผลผลิตดี	7	5	11	14	21.51
ไม่ทราบ/ไม่มีข้อมูล	5	4	6	11	15.12
*ผลเสีย					
เป็นอันตรายต่อคน	16	16	11	12	31.98
พืชผักเสียหาย	4	5	7	4	11.63
แมลงตอยา	2	-	1	6	5.23
สิ้นเปลือง/ราคาแพง	1	1	5	5	6.98
เป็นอันตรายถึงสัตว์อื่น	-	-	1	1	1.16
ไม่ทราบ/ไม่มีข้อมูล	18	14	18	29	45.93

* ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

จากตาราง เกษตรกรเห็นว่าสารกำจัดศัตรูพืชมีผลดีมากที่สุดในการช่วยกำจัดศัตรูพืช ร้อยละ 63.37 (ไม่ทราบ/ไม่มีข้อมูลร้อยละ 15.12)

ส่วนผลเสียของสารฯนั้น มีเกษตรกรไม่ทราบ/ไม่ตอบถึงร้อยละ 45.93 และเกษตรกรเห็นว่าสารฯ มีผลเสียมากที่สุดคือเป็นอันตรายต่อคนร้อยละ 31.98

ตารางที่ 15 แสดงความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับอันตรายของสารกำจัดศัตรูพืช

	ตลิ่งชัน	ภาษีเจริญ	บางบัวทอง	บางขุน	ร้อยละ (N = 172)
<u>สารที่มีอันตรายต่อคนและสัตว์</u>					
<u>หรือไม่</u>					
ไม่มี	1	1	2	2	3.49
มี	37	34	36	53	93.02
ไม่มีข้อมูล/ไม่ทราบ	2	1	2	1	3.49
<u>สารที่มีพิษแตกต่างกันหรือไม่</u>					
มีพิษมากทุกชนิดเท่ากัน	6	3	2	11	12.79
มีพิษน้อยทุกชนิดเท่ากัน	3	-	1	2	3.49
มีพิษมากน้อยต่างกัน	30	30	32	41	77.33
ไม่มีข้อมูล/ไม่ทราบ	1	3	5	2	6.40
<u>สารเข้าสู่ตัวเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ</u>					
<u>ทำให้เกิดพิษได้หรือไม่</u>					
ไม่ได้	8	6	11	17	24.42
ได้	27	30	29	37	71.51
ไม่มีข้อมูล/ไม่ทราบ	5	-	-	2	4.07

เกษตรกรเห็นว่ายาที่มีอันตรายต่อคนและสัตว์ ร้อยละ 93.02 และเกษตรกรคิดว่าสารกำจัดศัตรูพืชมีพิษมากน้อยแตกต่างกันตามชนิดร้อยละ 77.33 รองลงมาเกษตรกรคิดว่าสารกำจัดศัตรูพืชมีพิษมากทุกชนิดเท่ากัน ร้อยละ 12.79 ส่วนในเรื่องการเข้าสู่ร่างกายของสารกำจัดศัตรูพืชที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ นั้นเกษตรกรเห็นว่าสามารถทำให้เกิดพิษได้ร้อยละ 71.51

ตารางที่ 16 แสดงความคิดเห็นเรื่องการตกค้างของสารพิษในสิ่งต่าง ๆ และผลของการใช้สารกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกวิธี

การตกค้างของสารพิษ	ตลิ่งชัน	ภาษีเจริญ	บางบัวทอง	บางพูน	ร้อยละ (N = 172)
ในผัก/ผลไม้	24	22	27	33	61.63
ในเนื้อเบ็ด	7	7	6	14	19.77
ในเนื้อปลา	10	9	8	16	25
ในไข่	2	5	2	9	10.47
ในน้ำนมสัตว์	3	5	3	11	12.79
ไม่ตกค้าง/ไม่ทราบ	15	11	12	22	34.88
<u>สารพิษตกค้างในนมมารดา</u>					
ได้	10	11	13	20	31.40
ไม่ได้/ไม่ทราบ	30	25	27	36	68.60
<u>วิธีการใช้สารที่ถูกต้องช่วยลด</u>					
<u>อันตรายจากสารฯ ต่อผู้ใช้</u>					
ไม่ได้/ไม่ทราบ	10	7	11	20	27.91
ได้	30	29	29	36	72.09

เกษตรกรทั้ง 4 เขตคิดว่าสารพิษสามารถตกค้างอยู่ในผักผลไม้ได้มากที่สุดคือ ร้อยละ 61.63 รองลงมาร้อยละ 34.88 คิดว่าไม่ตกค้าง/ไม่ทราบและคิดว่าสารพิษสามารถตกค้างอยู่ในไข่ได้น้อยที่สุดคือ ร้อยละ 10.47

ส่วนการตกค้างของสารพิษในน้ำนมมารดานั้นเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 68.60 คิดว่าสารพิษตกค้างไม่ได้/ไม่ทราบ

ผลของการใช้สารกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกวิธีเกษตรกรคิดว่าสามารถลดอันตรายจากสารกำจัดศัตรูพืชที่มีต่อผู้ใช้ได้ ร้อยละ 72.09

การปฏิบัติ

ตารางที่ 17 แสดงวิธีการปฏิบัติเมื่อแพ้สารฯ และการกำจัดภาชนะบรรจุสารฯ

	ตลิ่งชัน	ภาษีเจริญ	บางบัวทอง	บางขุน	รวมร้อยละ
<u>การแพ้สาร</u>					(N = 172)
ไม่เคยแพ้ยา	21	19	30	30	58.14
เคยแพ้	19	16	10	26	41.28
ไม่มีข้อมูล	-	1	-	-	0.58
<u>การปฏิบัติเพื่อแพ้สารฯ</u>					(N = 71)
ปล่อยให้หายเอง	5	8	2	3	25.35
ซื้อยามากินเอง	2	4	-	4	14.09
ไปหาหมอ	11	4	6	15	50.70
กินน้ำเกลือ	1	-	2	4	9.86
<u>*การกำจัดภาชนะบรรจุสารฯ</u>					(N = 172)
ฝังดิน	-	-	2	4	3.49
ทิ้งรวมกับขยะอื่น	12	8	10	14	25.58
ขายแก่ผู้อื่น	36	35	39	43	88.95
เผาไฟ	2	-	3	2	4.07
ทิ้งคลอง	-	1	-	-	0.58

*ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

เกษตรกรที่ไม่เคยแพ้ยากำจัดศัตรูพืชมี ร้อยละ 58.14 และเกษตรกรที่เคยแพ้ยาก มี ร้อยละ 41.28 โดยที่เมื่อเกิดอาการแพ้ยาก เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 50.70) ไปหาหมอ รองลงมาคือ ร้อยละ 25.35 ปล่อยให้หายเอง

ในเรื่องการกำจัดภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืชนั้น เกษตรกรส่วนใหญ่มักนำภาชนะบรรจุ ยาที่หมดแล้วขายให้ผู้อื่น คิดเป็นร้อยละ 88.95 รองลงมาคือ ทั้งรวมกับชยะอื่น ร้อยละ 25.58 มีการนำไปเผาไฟและฝังดินเพียง ร้อยละ 4.07 และ 3.49 ตามลำดับ

ตารางที่ 18 ระยะเวลาการเก็บผลผลิตหลังจากใช้สารกำจัดศัตรูพืช

การเก็บผลผลิตหลังจาก ใช้สาร	ตลิ่งชัน	ภาษีเจริญ	บางบัวทอง	บางขุน	รวมร้อยละ (N = 172)
ทันที	1	1	-	1	1.74
1-3 วัน	13	4	5	16	22.09
3-7 วัน	17	19	19	25	46.51
มากกว่า 7 วัน	9	12	16	14	29.65

จะเห็นว่าเกษตรกร ร้อยละ 46.51 เก็บผลผลิตหลังจากฉีดพ่นสารกำจัดศัตรูพืช 3-7 วัน รองลงมา ร้อยละ 29.65 เก็บผลผลิตหลังจากฉีดพ่นสารฯ มากกว่า 7 วัน และมีเกษตรกร ร้อยละ 1.74 ที่เก็บผลผลิตหลังจากฉีดพ่นสารทันที

หมวดที่ 3 การเปิดรับข่าวสารและความต้องการได้รับความรู้

ตารางที่ 19 แสดงความถี่ในการเปิดรับข่าวสาร

	ตลิ่งชัน	ภาษีเจริญ	บางบัวทอง	บางขุน	ร้อยละ (N = 172)
<u>หนังสือพิมพ์</u>					
อ่านทุกวัน	8	3	5	8	13.95
เกือบทุกวัน	2	3	2	6	7.56
นาน ๆ ครั้ง	16	17	17	18	39.53
ไม่อ่าน	13	13	16	24	38.37
ไม่มีข้อมูล	1	-	-	-	0.58
<u>วิทยุ</u>					
ฟังทุกวัน	24	19	18	32	54.07
เกือบทุกวัน	3	6	6	4	11.05
นาน ๆ ครั้ง	10	7	11	11	22.67
ไม่ฟัง	2	4	5	9	11.63
ไม่มีข้อมูล	1	-	-	-	0.58
<u>โทรทัศน์</u>					
ทุกวัน-มีเครื่องรับเอง	22	23	19	29	54.07
บ่อย-มีเครื่องรับเอง	2	2	3	5	6.98
นาน ๆ ครั้ง-มีเครื่องรับเอง	6	4	6	10	15.12
ทุกวัน-เครื่องรับเพื่อนบ้าน	1	-	-	-	0.58

ตารางที่ 19 (ต่อ)

	ตลิ่งชัน	ภาษีเจริญ	บางบัวทอง	บางขุน	ร้อยละ (N = 172)
บ่อย-เครื่องรับเพื่อนบ้าน	2	1	2	1	3.49
นาน ๆ ครั้ง-เครื่องรับ เพื่อนบ้าน	3	1	2	1	4.07
ไม่ได้ดู-มีเครื่องรับเอง	2	2	2	2	4.65
ไม่ได้ดู-ไม่มีเครื่องรับ	2	3	6	8	11.05

จากตารางเกษตรกรรมมีความถี่ในการเปิดรับสื่อต่าง ๆ ดังนี้

หนังสือพิมพ์

เกษตรกรทั้ง 4 เขต อ่านหนังสือพิมพ์ นาน ๆ ครั้งมากที่สุดคือ ร้อยละ 39.53 รองลงมา ไม่ได้อ่าน ร้อยละ 38.37 และ อ่านทุก ๆ วัน ร้อยละ 13.95 ดังนั้นเกษตรกรที่อ่านหนังสือพิมพ์ทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 61.04

วิทยุ

เกษตรกรทั้ง 4 เขต ฟังวิทยุทุกวัน มากที่สุดคือ ร้อยละ 54.07 รองลงมาคือ ฟังนาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 22.67 และ ไม่ฟัง ร้อยละ 11.63 ดังนั้นเกษตรกรที่ฟังวิทยุคิดเป็น ร้อยละ 87.79

โทรทัศน์

เกษตรกรทั้ง 4 เขต มีเครื่องรับโทรทัศน์เอง และดูทุกวันมากที่สุด คือ ร้อยละ 54.07 รองลงมา ร้อยละ 15.12 มีเครื่องรับเองแต่ดูนาน ๆ ครั้ง และ ไม่ได้ดู/ไม่มีเครื่องรับ ร้อยละ 11.05 ดังนั้นเกษตรกรที่ดูโทรทัศน์ทั้งหมดคิดเป็น ร้อยละ 84.31

จะเห็นได้ว่า สื่อมวลชนที่เกษตรกรมีการเปิดรับมากที่สุด คือ วิทยุ รองลงมาคือ โทรทัศน์ ส่วนหนังสือพิมพ์นั้นมีการเปิดรับยังไม่มากเท่าที่ควร อาจเป็นเพราะมีปัญหาเรื่องการอ่านก็เป็นได้

ตารางที่ 20 แสดงสถานที่ที่ไปบ่อย และการเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ

	คลังชั้น	ภาษาเจริญ	บางบัวทอง	บางพูน	ร้อยละ
<u>*สถานที่ที่ไปบ่อย</u>					
ร้านขายยาฯ/ปฎิย	8	8	9	11	20.93
ร้านกาแฟ	6	3	2	3	8.14
ออกนอกตำบล/อำเภอ	4	7	7	10	16.28
ตลาด	16	14	15	19	37.21
วัด	1	-	-	-	0.58
ร้านขายของชำ/เบ็ดเตล็ด	1	1	-	1	1.74
ไม่ได้ไป/ไม่มีข้อมูล	5	4	7	12	16.28
<u>เป็นสมาชิกกลุ่ม</u>					
ไม่เป็น	33	18	25	45	70.35
ลูกเสือชาวบ้าน	5	3	-	4	6.98
เกษตรกร	2	7	14	4	15.7
สหกรณ์	-	6	1	3	5.81
ธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์	-	2	-	-	1.16

*ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

สถานที่ที่เกษตรกรทั้ง 4 เขตไปบ่อยที่สุด (ร้อยละ 37.21) คือ ตลาด รองลงมา ร้อยละ 20.93 คือ ร้านขายยากำจัดศัตรูพืช/ปุ๋ย

เกษตรกรทั้ง 4 เขต ส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 70.35 ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ รองลงมา ร้อยละ 15.7 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร

ตารางที่ 21 แสดงรายชื่อหนังสือพิมพ์และนิตยสารที่อ่าน

	ตลิ่งชัน	ภาษีเจริญ	บางบัวทอง	บางพูน	ร้อยละ (N = 172)
*หนังสือพิมพ์					
ไทยรัฐ	19	21	22	30	53.49
เดลินิวส์	7	4	7	9	15.7
บ้านเมือง	2	1	1	-	2.33
มติชน	1	-	-	1	1.16
สยามรัฐ	-	-	-	1	0.58
ไม่อ่าน/ไม่มีข้อมูล	17	14	16	24	41.28
*นิตยสาร/หนังสืออื่น					
คู่มือสร้าง-คู่มือ	2	1	2	4	5.23
ดารากาพย์	4	5	2	9	11.63
ใกล้หมอ	-	-	1	-	0.58
ขวัญเรือน/แพชั่น/แพรว	2	-	3	2	4.07
แปลก	-	-	-	2	1.16
ราชาเสียงทอง/ชีวิตรัก	2	-	-	-	1.16

ตารางที่ 21 (ต่อ)

	คลังชั้น	ภาษาเจริญ	บางบัวทอง	บางพูน	ร้อยละ (N = 172)
สาวสวย/แม่บ้าน	2	-	-	-	1.16
วิชาการอื่น ๆ	1	-	-	2	1.74
การ์ตูน	1	-	-	1	1.16
ไม่อ่าน/ไม่มีข้อมูล	32	31	33	41	79.65

*ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

หนังสือพิมพ์ที่เกษตรกรทั้ง 4 เขต นิยมอ่านมากที่สุด คือ ไทยรัฐคิดเป็น ร้อยละ 53.49 รองลงมา คือ ไม่อ่าน/ไม่มีข้อมูล ร้อยละ 41.28 และหนังสือพิมพ์ที่นิยมอ่าน รองจากไทยรัฐ คือ เดลินิวส์ ร้อยละ 15.7

ส่วนนิตยสารหรือหนังสืออื่น ๆ นั้น เกษตรกรส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 79.65 ไม่ได้อ่าน/ไม่มีข้อมูล นิตยสารที่เกษตรกรนิยมอ่านมากที่สุด คือ คาราวานยนต์ ร้อยละ 11.63

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 แสดงคอลัมน์ที่เกษตรกรชอบอ่านจากหนังสือพิมพ์

*คอลัมน์ที่อ่าน	ตลิ่งชัน	ภาษีเจริญ	บางบัวทอง	บางพูน	ร้อยละ (N = 172)
ข่าวการเมืองในประเทศ	12	5	6	11	19.78
ข่าวต่างประเทศ	5	2	1	2	5.81
ข่าวราชการ	3	-	3	1	4.07
ข่าวเกษตรกร	3	4	4	6	9.88
ข่าวอาชีพการกรม/ชาวบ้าน	10	11	9	17	27.33
บทความต่าง ๆ	1	1	2	2	3.49
สารคดี/ความรู้	1	-	1	-	1.16
นวนิยาย/หนังสือ	-	-	1	6	4.07
ข่าวสังคม	-	-	3	4	4.07
ข่าวกีฬา	-	1	1	2	2.33
โฆษณา	-	1	1	-	1.16
ทั่ว ๆ ไป/ทุกอย่าง	5	13	6	8	18.6
ไม่อ่าน/ไม่มีข้อมูล	17	14	16	24	41.28

*ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

คอลัมน์ที่เกษตรกรทั้ง 4 เขต อ่านมากที่สุดคือ ข่าวอาชีพการกรม/ชาวบ้าน คิดเป็น ร้อยละ 27.33 รองลงมาคือ ข่าว การเมืองในประเทศ ร้อยละ 19.78 และไม่อ่าน/ไม่มีข้อมูล ร้อยละ 41.28 คอลัมน์ที่เกษตรกรอ่านน้อยที่สุด คือ สารคดี/ความรู้ และโฆษณาคิดเป็น ร้อยละ 1.16 เท่า ๆ กัน

ตารางที่ 23 เวลาและรายการที่ฟังจากวิทยุ

	ตลิ่งชัน	ภาษีเจริญ	บางบัวทอง	บางพลี	ร้อยละ (N = 172)
*เวลา					
ช่วงเช้า	6	5	8	10	16.86
พักเที่ยง	5	2	3	2	6.98
ช่วงบ่าย	-	-	1	1	1.16
ช่วงเย็น/กลางคืน	5	7	6	14	18.6
ทั้งวัน/ไม่แน่นอน	23	17	19	21	46.51
ไม่ฟัง/ไม่มีข้อมูล	5	6	5	9	14.53
*รายการ					
ข่าว	23	25	18	32	56.98
เพลงไทย	19	13	27	25	48.84
เพลงสากล	-	1	4	3	4.65
นิยาย	5	5	-	9	11.05
ความรู้เกษตร	4	9	5	5	13.37
ข่าวเกษตร	6	8	4	7	14.53
ลูกทุ่ง/หมอลำ	2	5	3	2	6.98
วิชาการอื่น ๆ	1	-	2	2	2.91
ไม่ฟัง/ไม่มีข้อมูล	6	6	5	10	15.7

*ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

เกษตรกรส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 46.51 จะฟังวิทยุในเวลา ทั้งวัน/ไม่แน่นอน รองลงมา ร้อยละ 18.6 จะฟัง ในช่วงเย็น/กลางคืน และเวลาที่เกษตรกรฟังวิทยุน้อยที่สุด ร้อยละ 1.16 คือ ในช่วงบ่าย ไม่ฟัง/ไม่มีข้อมูล ร้อยละ 14.53

รายการที่เกษตรกรนิยมฟังมากที่สุด คือ ข่าว ร้อยละ 56.98 รองลงมาคือ เพลงไทย ร้อยละ 48.84 และรายการที่ฟังน้อยที่สุด คือ วิชาการอื่น ๆ ร้อยละ 2.91 ไม่ฟัง/ไม่มีข้อมูล ร้อยละ 15.7

ตารางที่ 24 ชื่อสถานีวิทยุที่เปิดฟัง

*สถานีวิทยุ	ตลิ่งชัน	ภาษีเจริญ	บางบัวทอง	บางขุน	ร้อยละ (N = 172)
ทหารอากาศ	-	-	-	1	0.58
แห่งประเทศไทย	3	4	6	8	12.21
ปชส.	-	1	-	1	1.16
วปด. 8	3	1	1	1	3.49
ททท. ภาค AM	1	1	3	9	8.14
วพท.	1	-	-	4	2.91
รต.	2	1	-	5	4.65
ยานเกราะ	1	-	-	-	0.58
กองพล 1	2	-	1	1	2.33
เสียงสามยอด	1	-	1	2	2.33
919 กรป. กลาง	1	-	-	-	0.58
ททท. ภาค FM	1	2	5	3	6.45

ตารางที่ 24 (ต่อ)

*สถานีวิทยุ	ตลิ่งชัน	ภาษีเจริญ	บางบัวทอง	บางขุน	ร้อยละ (N = 172)
วิทยุจุฬาฯ	1	-	-	-	0.58
สมทลุง/ดอนเมือง	1	3	1	4	5.23
สวนมิสกวัน	-	-	-	1	0.58
จส.	-	-	-	1	0.58
ม. ธรรมศาสตร์	-	-	-	1	0.58
ม. เกษตรศาสตร์	-	2	-	-	1.16
ไม่แน่นอน/ไม่ฟัง	26	23	27	29	61.05

*ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 61.05 ตอบว่า สถานที่รับฟังไม่แน่นอน/ไม่ฟัง สถานที่
เกษตรกร เปิดรับฟังมากที่สุด คือ สถานีวิทยุแห่งประเทศไทยคิดเป็นร้อยละ 12.21 รองลงมาคือ
ททท. ภาค AM ร้อยละ 8.14

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25 รายการโทรทัศน์ที่ดู

*รายการ	ตลิ่งชัน	ภาษีเจริญ	บางบัวทอง	บางพลุ	ร้อยละ (N = 172)
ข่าวทั่วไป	25	24	20	30	57.56
ข่าวเกษตร/ความรู้เกษตร	5	7	10	3	14.53
บันเทิง/เกมส์โชว์	5	7	7	12	18.02
ละคร	9	15	9	10	25.00
หนังจีน	10	3	9	16	22.09
หนังไทย	9	21	11	23	37.21
การ์ตูน	-	1	-	3	2.33
กีฬา	1	3	1	2	4.07
การศึกษา/วิชาการ	1	-	2	3	3.49
ไม่ดู/ไม่มีข้อมูล	10	5	8	10	19.19

*ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

รายการที่เกษตรกรดูมากที่สุดคือ ข่าวทั่ว ๆ ไป คิดเป็นร้อยละ 57.56 รองลงมา คือ
หนังไทย ร้อยละ 37.21 ละคร ร้อยละ 25 และรายการที่ดูน้อยที่สุด คือ การ์ตูน ร้อยละ 2.33
ไม่ดู/ไม่มีข้อมูล ร้อยละ 19.19

ตารางที่ 26 แสดงการเข้ารับการอบรมและแหล่งที่ทำการอบรม

	ตลิ่งชัน	ภาษีเจริญ	บางบัวทอง	บางขุน	ร้อยละ (N = 172)
<u>การอบรมเกี่ยวกับยาฯ</u>					
ไม่เคย	34	22	19	49	72.09
เคย	6	14	21	7	27.91
<u>*แหล่งที่ทำการอบรม</u>					(N = 48)
เกษตรตำบล	1	9	6	4	41.67
อาจารย์/วิทยากรจาก- มหาวิทยาลัย	1	2	5	-	16.67
พนักงานขายยา	3	-	4	1	16.67
เจ้าหน้าที่ส่วนกลาง	-	4	6	2	25
สมาคม/กลุ่มเกษตรกร	1	1	-	-	4.17

*ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 72.09 ยังไม่เคยได้รับการอบรมเรื่องการใช้ยากำจัดศัตรูพืชอย่างถูกวิธี และแหล่งที่ทำการอบรมมากที่สุด คือ ร้อยละ 41.67 ได้แก่ เกษตรตำบล รองลงมา ร้อยละ 25 คือ เจ้าหน้าที่จากส่วนกลาง

ตารางที่ 27 แสดงความต้องการเข้ารับการอบรมและแหล่งความรู้ที่ต้องการ

ความต้องการการอบรม	ตลิ่งชัน	ภาษีเจริญ	บางบัวทอง	บางขุน	ร้อยละ (N = 172)
ไม่ต้องการ	20	13	15	26	43.02
ต้องการ	20	23	25	30	56.98
<u>*แหล่งความรู้ที่ต้องการ</u>					
ไม่ต้องการรู้	10	7	14	22	30.81
เจ้าหน้าที่มาอบรมในชุมชน	14	14	18	19	37.79
อยากฟังจากวิทยุ	6	4	1	5	9.30
อยากดูจากโทรทัศน์	4	3	4	3	8.14
ตัวแทนบริษัทขายยา/ร้าน- ขายยาและปฎิย	3	-	-	1	2.33
ผู้เชี่ยวชาญเรื่องยา/แพทย์	-	-	2	2	2.33
เพื่อนบ้าน/ผู้นำหมู่บ้าน	-	-	1	2	1.74
ไม่มีข้อมูล	5	10	1	2	10.47

*ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

เกษตรกร ร้อยละ 56.98 ต้องการได้รับการอบรมในเรื่องการใช้สารกำจัดศัตรูพืช
อย่างถูกต้อง และต้องการให้เจ้าหน้าที่มาอบรมในชุมชนมากที่สุด ร้อยละ 37.79 รองลงมา ร้อย
ละ 9.30 ต้องการฟังจากวิทยุและไม่มีข้อมูล ร้อยละ 10.47 (ไม่ต้องการรู้ ร้อยละ 30.81)

ตารางที่ 28 วันเวลาว่างที่จะทำการอบรมได้

	ตลิ่งชัน	ภาษีเจริญ	บางบัวทอง	บางขุน	ร้อยละ (N = 172)
<u>วัน</u>					
วันหยุดเสาร์-อาทิตย์	1	-	-	4	2.91
วันธรรมดา-วันทำงาน	-	-	1	-	0.58
วันไหนก็ได้	13	14	11	22	34.89
ไม่ว่าง/ไม่มีข้อมูล	26	22	28	30	61.63
<u>เวลา</u>					
เย็น	1	1	2	9	7.56
กลางวัน/เที่ยง	9	9	9	11	22.09
เวลาใดก็ได้	8	2	6	10	15.12
กลางคืน	2	2	-	1	2.91
เช้า	1	-	2	-	1.74
ไม่ว่าง/ไม่มีข้อมูล	19	22	21	25	50.58

เกษตรกร ร้อยละ 61.63 ตอบว่าไม่ว่าง/ไม่มีข้อมูล รองลงมา ร้อยละ 34.89 ตอบว่าวันไหนก็ได้ ส่วนเวลาที่ว่าง เกษตรกรตอบว่า ไม่ว่าง/ไม่มีข้อมูล ร้อยละ 50.58 รองลงมา คือ กลางวัน/เที่ยง ร้อยละ 22.09 และเวลาใดก็ได้ ร้อยละ 15.12

ตารางที่ 29 ปัญหาและความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐในเรื่องที่เกี่ยวกับการใช้สารฯ

	ตลิ่งชัน	ภาษีเจริญ	บางบัวทอง	บางขุน	ร้อยละ (N = 172)
*ปัญหา					
โรคและแมลง	21	18	23	28	52.33
ราคาปุ๋ย/ยาแพง	8	3	11	-	12.79
ราคาผลผลิตตกต่ำ	13	11	8	11	25
ไม่มีที่ดิน/น้ำท่วม	4	2	1	8	8.72
ไม่มีข้อมูล	6	13	7	15	23.84
*ความต้องการ					
ควบคุมราคาปุ๋ย/ยา	18	13	11	16	33.72
สนับสนุนเงินทุน	-	-	2	3	2.91
ควบคุมยา/ปุ๋ยปลอม	2	3	2	-	4.07
จัดตั้งสหกรณ์	-	-	2	2	2.33
จัดตั้ง โรงพยาบาลในชุมชน	-	-	1	-	0.58
แจกยา	1	1	2	1	2.91
ให้ความรู้ในเรื่องการใช้ยาฯ และวิธีการกำจัดศัตรูพืชอื่น ที่ไม่ต้องใช่ยาฯ	-	1	1	2	2.33
ไม่มีข้อมูล	20	20	20	32	53.49

*ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

จากตารางจะเห็นว่า ปัญหาที่เกษตรกรระบุมามากที่สุด คือ เรื่อง โรคและแมลง ร้อยละ 52.33 รองลงมา คือ ราคาผลผลิตต่ำ ร้อยละ 25 (ไม่ตอบ ร้อยละ 23.84)

ส่วนความต้องการที่เกษตรกรระบุมากที่สุด คือ ให้รัฐควบคุมราคาปุ๋ยและยากำจัดศัตรูพืช ร้อยละ 33.72 นอกจากนี้ ก็ระบุในอัตราที่ไม่แตกต่างกันมากนัก (ไม่ตอบ ร้อยละ 53.49)

2. การทดสอบสมมติฐาน

1. ทดสอบว่า ความรู้ ความเชื่อ และการเปิดรับข่าวสารในเรื่องการใช้สารกำจัดศัตรูพืชอย่างปลอดภัย มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าว ซึ่งทดสอบโดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Productmoment correlation coefficients) ปรากฏผลดังตารางที่ 30

ตารางที่ 30 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปรตาม คือ การปฏิบัติ กับ ตัวแปรอิสระ 3 ตัว

ตัวแปรอิสระ	ค่าสหสัมพันธ์ (r)
ความรู้	.1818*
ความเชื่อ	.1122
การเปิดรับข่าวสาร	.2677*

*ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

จากตารางจะเห็นได้ว่าเมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แล้ว พบว่า ความรู้ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ซึ่งหมายความว่า ความรู้ในเรื่องการใช้สารกำจัดศัตรูพืชอย่างปลอดภัย มีผลต่อการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าว ส่วนความสัมพันธ์ระหว่าง

ความเชื่อกับการปฏิบัตินั้นพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งหมายความว่า ความเชื่อในเรื่องการใช้สารกำจัดศัตรูพืชอย่างปลอดภัยๆ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าว และพบว่า การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ซึ่งหมายความว่า การเปิดรับข่าวสารในเรื่องการใช้สารกำจัดศัตรูพืชอย่างปลอดภัยๆ มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าว

ดังนั้นในสมมติฐานข้อ 2 จึงยอมรับสมมติฐานเพียงบางส่วน คือ ความรู้ และการเปิดรับข่าวสารในเรื่องการใช้สารกำจัดศัตรูพืชอย่างปลอดภัยๆ ต่อตนเองและสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าว

ส่วนความเชื่อในเรื่องดังกล่าวนี้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติ

2. ทดสอบว่า ระดับความสำคัญของการเปิดรับข่าวสารในเรื่องการใช้สารกำจัดศัตรูพืชอย่างปลอดภัยๆ มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ความรู้ และความเชื่อ ตามลำดับ โดยใช้การวิเคราะห์แบบการถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) มีค่าสถิติที่เกี่ยวข้อง และ กล่าวถึงในการรายงานผลการวิเคราะห์ดังนี้

- (1) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple correlation coefficient = R) เป็นค่าสถิติที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม
- (2) ค่าสัมประสิทธิ์ของการทำนาย (Coefficient of determination = R^2) เป็นค่าที่บอกสัดส่วนของความแปรปรวน (variance) ของตัวแปรตามที่สามารถทำนายหรืออธิบายได้ โดยกลุ่มตัวแปรอิสระ (เพื่อความสะดวกในการแปลผลจะใช้ค่า $R^2 \times 100$ โดยอธิบายในรูปของร้อยละ หรือ เปอร์เซ็นต์)
- (3) ค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอย (Regression Coefficient) หรือบางทีก็เรียกว่าค่าน้ำหนัก (Weight) เป็นค่าที่แสดงถึงความสำคัญหรือ น้ำหนักของตัวแปรอิสระแต่ละตัวในการอธิบายหรือทำนายตัวแปรตามค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย อาจพิจารณาใช้ได้ 2 อย่าง คือ ถ้าอยู่ในรูปของคะแนนมาตรฐานก็เรียกค่าสัมประสิทธิ์นี้ว่า ค่าน้ำหนักเบต้า (Beta Weight) แต่ถ้าอยู่ในรูปของคะแนนดิบก็เรียกว่า ค่าสัมประสิทธิ์นี้ว่า น้ำหนักคะแนน (Score Weight) ค่าน้ำหนักเบต้าในที่นี้จะแทนด้วยสัญลักษณ์ β ส่วนค่าน้ำหนักคะแนนจะแทนด้วย B
- (4) ค่าอัตราส่วน เอฟ (F-ratio) ได้แก่ ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบความมีนัยสำคัญ

ของค่าสหสัมพันธ์ทุกคู่ นั่นคือทดสอบว่า ค่าความสัมพันธ์มีค่าต่างจากศูนย์ (0) หรือไม่และความสัมพันธ์นั้นเป็นความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงหรือไม่

การวิเคราะห์ ใช้วิธีเพิ่ม และลดตัวแปรเป็นขั้น ๆ (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยจะเลือกตัวแปรที่มีค่าสหสัมพันธ์สูงสุดกับตัวแปรตามเข้าสู่การวิเคราะห์เป็นอันดับแรกเสมอ และตัวต่อ ๆ ไป เลือกจากตัวแปรที่มีค่าสหสัมพันธ์ส่วนย่อย (Partial correlation) สูงสุดในกลุ่มตัวแปรอิสระที่ยังเหลืออยู่ ดังผลการวิเคราะห์ที่แสดงในตารางที่ 31

ตารางที่ 31 แสดงระดับความมีนัยสำคัญของตัวแปรอิสระ กับ ตัวแปรตาม คือ การปฏิบัติ

ตัวแปรอิสระ	R	R ²	B	β	T
การเปิดรับข่าวสาร	.268	.172	.749	.249	3.37*
ความรู้	.307	.294	.090	.151	2.04*

จากตารางจะเห็นได้ว่าตัวแปรที่มีค่าสหสัมพันธ์สูงสุดกับการปฏิบัติ คือ การเปิดรับข่าวสาร ซึ่งมีค่า $r = .249$ และเป็นตัวแปรที่สามารถอธิบายตัวแปรตามคือ การปฏิบัติได้ร้อยละ 17.2 ตัวแปรที่มีค่าสหสัมพันธ์กับการปฏิบัติรองลงมาคือ ความรู้ ซึ่งมีค่า $r = .151$ และสามารถอธิบายตัวแปรตาม คือ การปฏิบัติได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 29.4 หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 2 คือ การเปิดรับข่าวสารและความรู้ในเรื่องการใช้สารกำจัดศัตรูพืชอย่างปลอดภัย ต่อตนเองและสิ่งแวดล้อม สามารถร่วมกันอธิบายตัวแปรตาม คือ การปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวได้ร้อยละ 29.4

ส่วนตัวแปรอิสระที่เหลืออีกหนึ่งตัว คือ ความเชื่อ ซึ่งมีค่าสหสัมพันธ์กับการปฏิบัติ น้อยมาก จึง ไม่ถูกเลือกเข้าสู่กับการวิเคราะห์ซึ่งหมายความว่า ความเชื่อในเรื่องการใช้สารกำจัดศัตรูพืชอย่างปลอดภัยต่อตนเองและสิ่งแวดล้อมนั้น ไม่สามารถนำมาเป็นตัวทำนาย หรือ

อธิบายการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวได้

ดังนั้น ในสมมติฐานข้อ 2 จึงยอมรับสมมติฐานเพียงบางส่วนเช่นกัน คือ ระดับความสำคัญของการเปิดรับข่าวสารในเรื่องการใช้สารกำจัดศัตรูพืชอย่างปลอดภัยต่อตนเองและสิ่งแวดล้อม มีผลต่อการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ความรู้

จากการวัดคะแนนความรู้ของเกษตรกรทั้ง 4 เขต ปรากฏผลดังในตารางที่ 32

ตารางที่ 32 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้ของเกษตรกรทั้ง 4 เขต

ข้อความ	\bar{X}	S.D.
9. วิธีการใช้ยากำจัดศัตรูพืชที่ควรปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวมาน้อยเพียงใด		
- ฉีดพ่นยาออกไปจากตัว	4.058	1.750
- ยืนอยู่เหนือลม	4.674	1.059
- ใส่เสื้อผ้ามิดชิด	2.820	1.809
- ใช้อุปกรณ์ช่วย โดยให้ถูกตัวยาน้อยที่สุด	2.052	1.583
- ใช้ยาต่อเมื่อจำเป็น , จำนวนน้อย	1.802	1.894
- ผัง หรือ เก็บภาชนะบรรจุยาให้ถูกต้องมิดชิด	1.250	1.009
10. การพ่นยาอย่างถูกวิธี ควรระมัดระวังในเรื่องต่อไปนี้มาน้อยเพียงใด		
- ทิศทางลม	4.779	0.748
- อุณหภูมิของอากาศ	3.924	1.541
- ความชื้น	3.273	2.206

ตารางที่ 32 (ต่อ)

ข้อความ	\bar{X}	S.D.
- กระแสน้ำ	2.047	1.060
- ปริมาณแสง (ความสว่าง)	3.657	2.628
- สัตว์เลี้ยงในบริเวณโดยรอบ	3.163	1.867
- เครื่องนุ่งห่มที่ใช้	3.256	1.350
- ภาชนะที่ใช้	3.634	1.740
11. การพ่นยาอย่างถูกวิธีจะสามารถป้องกัน การแพร่ระบาดของสิ่งเหล่านี้ ได้มากน้อย เพียงใด		
- แหล่งน้ำในสวน	3.063	1.977
- สัตว์และแมลงต่าง ๆ ที่อยู่ในสวน	3.338	2.065
- สมาชิกในครัวเรือน	4.488	2.383
- ตัวทำเอง	4.372	2.114
- สัตว์เลี้ยงในบ้าน	3.773	2.534
- แหล่งน้ำที่ใช้อาบและกิน	4.151	2.487
\bar{X} รวม = 2.761		S.D. รวม = 0.760

จากตารางจะเห็นได้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ในเรื่องวิธีการใช้สารกำจัดศัตรูพืชอย่างปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลางจากคะแนนเต็ม 5 ค่าเฉลี่ยในหมวดความรู้ของเกษตรกร = 2.761 ยกเว้นในเรื่องการใช้ยาต่อเมื่อจำเป็น จำนวนน้อย และการฝังหรือเก็บภาชนะบรรจุยาให้ถูกต้องมิดชิดเกษตรกรยังมีความรู้ไม่พอ

ส่วนในเรื่องการวัดคะแนนความเชื่อของเกษตรกรทั้ง 4 เขตนั้น มีผลดังใน

ตารางที่ 33

ตารางที่ 33 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเชื่อของเกษตรกรทั้ง 4 เขต

ข้อความ	\bar{X}	S.D.
12. ท่านคิดว่ายาปราบศัตรูพืชที่มีอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมหรือไม่ มากน้อยเพียงใด		
- แมลงหรือโรคที่ทำลายผัก	4.617	1.527
- แมลงหรือสัตว์ในบริเวณใกล้เคียง	3.930	2.349
- พืชที่ปลูกและพืชอื่น ๆ	3.343	2.238
- สัตว์เลี้ยงภายในบ้าน	3.384	2.191
- มีสมาชิกในครอบครัว	3.634	2.080
- เพื่อนบ้าน	3.355	2.430
13. ท่านคิดว่ายาฆ่าแมลงมีส่วนทำให้เกิดสิ่งแวดล้อมได้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด		
- เกิดโรคหรือแมลงชนิดใหม่	3.297	2.136
- แมลงและโรคที่มีอยู่ต่อยา	4.802	.0896
- นกหรือฝูงลดจำนวนลงหรือหายไป	3.3366	1.994
- สัตว์น้ำลดลงหรือบางชนิดสูญพันธุ์	3.023	1.737

ตารางที่ 33 (ต่อ)

ข้อความ	\bar{X}	S.D.
14. ท่านคิดว่าสิ่งต่าง ๆ รอบตัวท่านขณะนั้น ยาฆ่าแมลงอยู่บ้างหรือไม่ มากน้อยเพียงใด		
- ในพืชที่ปลูก	3.576	1.926
- พืชอื่น ๆ ในบริเวณใกล้เคียง	3.442	2.443
- ดินบนร่องสวน	3.366	2.133
- เลขในร่องสวน	3.360	2.301
- แมลงและสัตว์ต่าง ๆ ในบริเวณ ใกล้เคียง	3.785	3.002
- สัตว์น้ำในบริเวณใกล้เคียง	3.541	2.560
- สัตว์เลี้ยงของท่านเอง	4.029	2.080
- สมาชิกในครอบครัว	3.985	1.945
- ตัวท่านเอง	3.906	2.112
15. ท่านคิดว่ายาฆ่าแมลงที่ใช้ มีส่วนทำ ให้น้ำเน่าหรือไม่ มากน้อยเพียงใด	2.529	1.576

\bar{X} รวม = 2.758 S.D. รวม = 0.714

จากตารางจะเห็นได้ว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความเชื่อในเรื่องอันตรายของสารกำจัดศัตรูพืชที่มีต่อสิ่งมีชีวิต และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเรื่องพิษตกค้างของสารพิษในสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง จากคะแนนเต็ม 5 คะแนนเฉลี่ยในหมวดความเชื่อของเกษตรกร = 2.758 ยกเว้นในเรื่องที่สารกำจัดศัตรูพืชเป็นสาเหตุให้เกิดน้ำเน่า เกษตรกรยังมีความเชื่ออยู่ในระดับต่ำ

สำหรับคะแนนการปฏิบัติของเกษตรกรทั้ง 4 เขต มีผลดังตารางที่ 34

ตารางที่ 34 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติของเกษตรกรทั้ง 4

เขต

ข้อความ	\bar{X}	S.D.
28. ในการใช้ยากำจัดศัตรูพืชท่านอ่านฉลาก ที่กำกับหรือไม่ บ่อยครั้งเพียงใด	3.552	3.957
29. ท่านใช้ยาในปริมาณเท่าที่ฉลากบ่งไว้ หรือไม่ บ่อยครั้งเพียงใด	2.372	1.200
30. ในการผสมยา ท่านใช้อุปกรณ์อื่น ๆ ช่วย หรือไม่ บ่อยครั้งเพียงใด	2.477	1.408
31. ในขณะที่ท่านฉีดพ่นยา ท่านปฏิบัติดังต่อไปนี้ หรือไม่ บ่อยครั้งเพียงใด		
- ใส่เสื้อแขนยาว	3.395	1.226
- ใส่ถุงมือ	1.262	0.953
- ใส่รองเท้า	1.134	0.764
- มีผ้าปิดจมูก	1.465	1.067
32. หลังจากใช้ยากำจัดศัตรูพืชแล้ว ท่านปฏิบัติ ดังต่อไปนี้หรือไม่ บ่อยครั้งเพียงใด		
- ล้างมือ	3.017	1.527
- เปลี่ยนเสื้อผ้า	2.407	1.323
- อาบน้ำ	3.151	1.228
33. ท่านเก็บยากำจัดศัตรูพืชไว้ในที่มิดชิดหรือ ที่เฉพาะหรือไม่ บ่อยครั้งเพียงใด	2.651	1.202

\bar{X} รวม = 2.401

S.D. รวม = 0.453

จากตารางจะเห็นได้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในเรื่องการใช้สารกำจัดศัตรูพืชอย่างปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง จากคะแนนเต็ม 4 คะแนนเฉลี่ยในหมวดนี้การปฏิบัติของเกษตรกร = 2.401 แต่ในเรื่องการแต่งกายในขณะฉีดพ่นสารกำจัดศัตรูพืชเกษตรกรส่วนใหญ่ยังปฏิบัติไม่ค่อยถูกต้อง คือ เกษตรกรมักจะใส่เสื้อแขนยาว แต่ไม่ใส่ถุงมือ รองเท้า และไม่มีผ้าปิดจมูก

คะแนนการเปิดรับข่าวสารในเรื่องการใช้สารกำจัดศัตรูพืชอย่างปลอดภัยของเกษตรกร มีดังนี้ คือ

ตารางที่ 35 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเปิดรับข่าวสารของเกษตรกรทั้ง 4 เขต

ข้อความ	\bar{X}	S.D.
18. ท่านเคยได้รับความรู้ในเรื่องการใช้สารกำจัดศัตรูพืชจากสื่อต่าง ๆ เหล่านี้บ้างหรือไม่ บ่อยเพียงใด		
- วิทยุ	1.715	0.626
- โทรทัศน์	1.564	0.584
- หนังสือพิมพ์	1.064	0.268
- เสียงตามสาย	1.169	0.693
- นิตยสาร	1.064	0.623
- ไปสเตอร์	1.273	0.726
- อื่น ๆ	0.064	0.565

ตารางที่ 35 (ต่อ)

ข้อความ	\bar{X}	S.D.
19. นอกจากสื่อดังกล่าวแล้วท่านเคยได้รับความรู้ ในเรื่องการใช้สารกำจัดศัตรูพืชจากบุคคล เหล่านี้หรือไม่ บ่อยครั้งเพียงใด		
- ร้านขายปุ๋ย/ยาม้าแมลง	1.767	0.670
- ญาติพี่น้อง/เพื่อนบ้าน	1.756	0.764
- เจ้าหน้าที่ของรัฐ	1.035	0.213
- สมาคม/กลุ่มที่เป็นสมาชิก	1.279	0.522
- อื่น ๆ	0.517	0.022
\bar{X} รวม = 1.177		S.D. รวม = 0.151

จากตารางจะเห็นได้ว่า เกษตรกรมีการเปิดรับข่าวสารในเรื่องการใช้สารกำจัดศัตรูพืชอยู่ในระดับที่ต่ำ คือ ได้คะแนนเฉลี่ย = 1.177 จากคะแนนเต็ม 4 และ จากคะแนนเฉลี่ยจะเห็นได้ว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับความรู้ในเรื่องดังกล่าว จากรายปุ๋ย/ ยากำจัดศัตรูพืชมากที่สุด รองลงมาคือ ญาติพี่น้อง/เพื่อนบ้าน วิทยุและโทรทัศน์ ตามลำดับ ส่วนที่ระบุว่าได้รับความรู้จากเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นยังมีเป็นจำนวนน้อย

จากข้อมูลที่ได้จะเห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในเรื่องการใช้สารกำจัดศัตรูพืชอย่างปลอดภัยต่อตนเองและสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้องนั้นมีเป็นจำนวนน้อยมาก ส่วนใหญ่จะปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง - ต่ำ เช่นเดียวกับกับความรู้ และความเชื่อในเรื่องดังกล่าวของเกษตรกร ก็อยู่ในระดับปานกลาง - ต่ำ เป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเกษตรกรมีการเปิดรับข่าวสารในเรื่องดังกล่าวอยู่ในระดับต่ำ จึงทำให้เกษตรกรมีความรู้ ความเชื่อ และการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าว ยังไม่ดีเท่าที่ควร